

2014BEM73

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Europa en Middelen van 15 september 2014 in het Provinciehuis

Aanwezig:

mw. P. Doornenbal-Van der Vlist (voorzitter), W.I.I. van Beek (CvdK), drs. R.W. Krol (gedeputeerde), R. van Lunteren (gedeputeerde), mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), drs. R.E. de Vries (gedeputeerde), mw. A.C. Boelhouwer (GroenLinks), mr. J.M. Buiting (CDA), R.G.J. Dercksen (PVV), J. Germs (VVD), ir. N.J.P. Hoefnagels (D66), drs. C. de Kruijf (PvdA), ir.ing. Y.S. Lutfula (SP), mw. M. Maasdam-Hoevers (CDA), drs. B. Nugteren (GroenLinks), ir. J.P.M. Peters (D66), A.J. Schaddelee (ChristenUnie), mw. Y. Smit (VVD), mw. J.H. Verbeij-Ouwerkerk (PvdA), mw.dr. A.J. Vlam (VVD), W. van Wikselaar (SGP)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

L.C.A.W. Graafhuis (griffier), dr. R.J. Poort (adjunctgriffier), mw. W. Voorneman-Rikkers (verslag)

Afwezig: mw. W.M.M. Hoek (50Plus), ir. H. IJssennagger (PVV), W. van der Steeg (PvdD)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder mevrouw Maasdam. Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Hoek en de heer IJssennagger.

2. Vaststelling Agenda

De voorzitter memoreert de commissie via de voorzittersmail op de hoogte te hebben gesteld van de tijds-klem waarin deze vergadering plaatsvindt; om 16.30 uur begint een bijeenkomst over biodiversiteit, waarbij een aantal commissieleden aanwezig wil zijn.

Op voorstel van spreekster wordt agendapunt 10, presentatie G1000 initiatief, behandeld na agendapunt 8.

Met in acht-neming van het vorenstaande wordt de agenda vastgesteld.

3. Mededelingen

Gedeputeerde Van Lunteren memoreert, dat het wetsvoorstel ter zake van de BRU nog door de Kamer moet worden behandeld. Als de middelen van de BRU overkomen, maken deze deel uit van de begroting van de provincie. Deze middelen zullen derhalve moeten worden ingevlochten in de begroting van de provincie voordat de begroting ter besluitvorming aan de Staten wordt voorgelegd, omdat anders volgend jaar niet over deze middelen zou kunnen worden beschikt. Formeel moet de begroting uiterlijk medio november worden vastgesteld. Omdat het traject van de invlechting enige tijd vergt, bestaat de mogelijkheid dat de begrotingsbehandeling een maand moet worden opgeschoven. Bij BZK zal worden aangekaart hoe daarmee in deze bijzondere situatie moet worden omgegaan. Zodra hierover meer duidelijkheid is, zal spreker dit richting de Staten terugkoppelen.

De voorzitter deelt mede dat op maandag 8 december a.s. (10.30 – 12.30 uur) een extra vergadering van de commissie BEM wordt georganiseerd, waarin het Overdrachtsdocument en de Balans Strategische Agenda worden besproken.

De heer Nugteren memoreert in de vorige vergadering te zijn gevraagd om in het verband van de Randstedelijke Rekenkamer te overleggen met representanten van de andere provincies. Het is niet gelukt tijdens het zomerreces een vergadering te beleggen. Die vindt thans volgende week plaats. Spreker zal daarna verslag doen van die bespreking.

4. Verslag Statencommissie Bestuur, Europa en Middelen van 23 juni 2014

Het verslag wordt conform vastgesteld.

5. Rondvraag

Mevrouw Boelhouver, voorzitter werkgroep Europa, memoreert dat in de werkgroep begin dit jaar en op 19 mei jl. een presentatie is gegeven over de Structuurgelden EFRO en POP. Daarbij is in het najaar een update aangekondigd. Gezien het feit dat er op dit moment weinig nieuws is te melden, stelt de werkgroep voor dit over te hevelen naar de nieuwe Staten en dat in te bedden in de introductie over Europa als geheel. Indien zich in de tussentijd ontwikkelingen voordoen op het gebied van EFRO en POP zullen deze in de commissie BEM aan de orde komen. De voorzitter stelt vast dat de commissie zich in vorenstaand voorstel kan vinden.

De heer Schaddelee merkt op dat bij de implementatie van de vernieuwde IBT-rol veel aandacht gaat naar de versterking van de verantwoordingsrol van B&W aan raad en de controletaak van raad op B&W. De ChristenUnie maakt zich zorgen over de ontwikkelingen rond de WMO en de Awbz. Gemeenteraden lijken de grip op deze dossiers te verliezen. Geïnformeerd wordt of het College hierbij een provinciale verantwoordelijkheid ziet.

Vervolgens vestigt spreker de aandacht op de regio Woerden waar al maanden grote onrust is over de fusieplannen van het Zuwe Hofpoortziekenhuis met het Anthonius Ziekenhuis. Mogelijk heeft dit tot gevolg dat allerlei ziekenhuisfuncties vervallen, maar wat en hoe is niet duidelijk. Ondanks deze maatschappelijke onrust weigert de directie van het ziekenhuis met lokale bestuurders in gesprek te gaan en staat het ziekenhuis feitelijk met haar rug naar de samenleving. De ChristenUnie acht nabijheid van goede ziekenhuiszorg van belang. Het is het enige ziekenhuis in het westen van de provincie. Geïnformeerd wordt of het College deze zorg deelt en zij mogelijkheden ziet om die zorg ergens in Den Haag te adresseren.

CvdK Van Beek memoreert dat bij de behandeling van het IBT dossier al is aangegeven dat een deel van de IBT-taak bij de provincie ligt en een deel rechtstreeks bij het Rijk. Tussen Rijk, IPO en VNG zijn specifiek afspraken gemaakt over het sociale domein. Daar ligt de IBT-taak bij het Rijk. Spreker ziet in deze geen provinciale verantwoordelijkheid, omdat het de bedoeling is dat het Rijk die taak als zodanig blijft invullen.

Met betrekking tot de vraag over de fusieplannen van het Zuwe Hofpoortziekenhuis in Woerden heeft spreker contact opgenomen met de burgemeester van Woerden. Wat de ChristenUnie naar voren brengt, wordt door het Bestuur van Woerden niet herkend. Tussen het ziekenhuis en het College van B&W vindt regelmatig overleg plaats; mede naar aanleiding van een aangenomen motie heeft recent nog een goed gesprek plaatsgevonden. De kern daarbij is dat het met name om de kwaliteit van de zorg in die regio gaat; die moet tenminste op peil blijven. Er is sprake van een stapsgewijze ontwikkeling; een eindbeeld is er nog niet. De verwachting is dat dit beeld er eind 2014 is en de onzekerheid over een aantal zaken kan worden weggenomen.

De heer Schaddelee deelt mede dat het antwoord ter zake van de IBT-rol duidelijk is.

Met betrekking tot de fusieplannen van het Zuwe Hofpoortziekenhuis, verheugt het spreker dat er contacten zijn geweest met het College van B&W van Woerden. Spreker kan zich echter voorstellen, dat het bestuurlijk wat anders ligt dan politiek. Er zijn bijvoorbeeld allerlei petitie's geweest van inwoners waar fracties in de gemeenteraad van Woerden zich actief mee hebben bemoeid. Spreker geeft mee dat de ChristenUnie uit de ontvangen mails de indruk kreeg, dat er wat frustratie zat bij raadsleden; op basis daarvan wordt aan het College van GS verzocht de vinger aan de pols te houden.

CvdK Van Beek wijst erop dat in principe noch de provincie noch de gemeente een rol heeft in dit proces; ziekenhuizen zijn onafhankelijke instellingen. Daarnaast vervullen de ziektekostenverzekeraars daarin een rol. GS achten dit onderwerp uiteraard wel belangrijk. Spreker

zegt toe dat GS hun oren goed open zullen houden in de bestuurlijke contacten; mochten zij het gevoel krijgen dat zij iets moeten doen, dan zal dat zeker worden gedaan. Duidelijk moet echter zijn dat GS dit niet naar zich toe willen trekken en daarin ook geen eigen rol willen creëren.

6. Termijnagenda (versie 8 september 2014)

De voorzitter stelt vast dat de Termijnagenda conform wordt vastgesteld.

7. Statenbrief Dagvaardig naar aanleiding van procesadvies Van Till Advocaten

De heer De Kruijf memoreert eerder te hebben aangegeven dat de PvdA beducht is voor onnodige, zinloze procedures. GS hebben aangegeven dat dit zal worden voorkomen. De PvdA hecht er echter aan dit in deze fase nogmaals te herhalen. Ondanks de aanknopingspunten voor een kansrijke vervolprocedure, pleit de PvdA ervoor dat het College zich voortdurend afvraagt wat de meerwaarde is indien de kosten en baten tegenover elkaar worden gezet. De PvdA zou het op prijs stellen als de wijze, waarop de Staten tot nu toe over dit dossier zijn geïnformeerd, wordt gecontinueerd. In de visie van de PvdA geeft de zaak daar aanleiding toe.

De heer Lutfula deelt mede dat de SP zich in grote lijnen aansluit bij het betoog van de PvdA. Het is een ieder bekend dat de juridische kosten hoog zijn. De provincie is thans bijna twee jaar bezig. De vraag is hoe lang de provincie met deze procedure doorgaat. Het is altijd goed als het lukt om een deel van het geld terug te krijgen, maar als de juridische kosten dat deel dreigen te overstijgen is het verstandig af te spreken tot hoever de provincie in deze gaat.

Gedeputeerde Krol deelt de woorden van de PvdA dat dit dossier vraagt om regelmatige communicatie met de Staten. Er is geen enkele belemmering om die afgesproken wijze te continueren.

Met betrekking tot de opmerking over de kosten versus de baten, licht spreker toe dat het College een zeer duidelijke indicatie heeft gekregen dat hier geen goede prestatie is geleverd. Die visie is onderschreven door een onafhankelijk jurist, die geheel buiten dit proces staat. Het is bekend dat in Nederland een lange, ingewikkelde procedure nodig is om de schuldvraag vast te stellen; pas daarna kan een eventuele schade aan de orde zijn. Het College staat op het standpunt dat die twee zaken wel enigszins bij elkaar in de buurt moeten blijven, in die zin dat de provincie zich moet blijven afvragen of de tijd en energie die hierin wordt gestoken realistisch blijft ten opzichte van de situatie waarin zij staat. Tot op heden is de inschatting dat dit nog steeds het geval is. Er is nog steeds een behoorlijke zekerheid dat hier sprake is van een niet goede prestatie en er is nog steeds een behoorlijke kans dat dit in de juridische procedure ook door de onafhankelijke rechter zal worden erkend. Zolang dat de situatie is, is het College van mening dat de provincie het aan de inwoners van Utrecht, maar ook aan al diegenen die zaken doen met dit soort bedrijven, verplicht is om deze procedure te vervolgen.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

8. Statenvoorstel wijziging verordening rechtspositie gedeputeerden, Staten en commissieleden

Conform het voorstel van de voorzitter wordt dit Statenvoorstel zonder bespreking, maar met de mogelijkheid van schriftelijke vragen, doorgeleid naar de PS-vergadering van 29 september a.s. met de titel korte bespreking.

10. Presentatie G1000 initiatief

Gedeputeerde Pennarts licht toe dat de heer Van Dijk, initiatiefnemer van de burgertop G1000 Amersfoort, is uitgenodigd om een presentatie te geven over het G1000 initiatief. Dit is een participatieproject dat in Amersfoort loopt, maar niet alleen daar belangstelling heeft, maar op dit moment ook in andere provincies wordt besproken w.o. in Friesland en Gelderland; daarnaast willen Noord-Brabant en Limburg zich verdiepen in vormen van burgerparticipatie in de algemene zin hoe de overheid zich verstaat met burgers. De heer Van Dijk zal de commissie een inkijkje te geven in het G1000 initiatief en de impact die dat heeft op burgers en overheid.

De voorzitter geeft vervolgens het woord aan de heer Van Dijk.

De heer Van Dijk licht toe dat hij vorig jaar oktober, na enthousiast te zijn geworden van de verhalen van David van Reijbrouck, het initiatief heeft genomen om in zijn eigen omgeving te informeren of er binnen Amersfoort draagvlak zou zijn om samen met hem een G1000 te organiseren. Hij zit hier derhalve in de eerste plaats als burger, initiatiefnemer van G1000 Amersfoort.

Spreker geeft vervolgens door middel van onderstaande links een impressie en toelichting op het initiatief. Kortheidshalve zij verwezen naar de inhoud.

<http://g1000nu.ning.com/> en <http://www.g1000amersfoort.nl/>

De voorzitter stelt de commissie in de gelegenheid vragen te stellen.

De heer Van Wikselaar spreekt in de eerste plaats zijn dank uit voor de interessante presentatie.

Op de site staat een aantal onderwerpen genoemd, waarbij sprake is van een politieke koppeling. Geïnformeerd wordt hoe een en ander uiteindelijk daarnaar wordt vertaald.

Mevrouw Maasdam sluit zich aan bij de woorden van de SGP over de presentatie. De manier waarop de maatschappij betrokken wordt, echt gekeken wordt naar wat zij wil en oplossing voor problemen ziet zonder agenderend te zijn, spreekt het CDA aan. Spreekster hoort echter in het betoog van de heer Van Dijk ook dat het institutionaliseert. Geïnformeerd wordt of daar geen risico in zit.

Aangegeven wordt dat het initiatief ook van de burger kan zijn als het gedragen wordt door een voltallige gemeenteraad of misschien PS. De vraag is of het in de beleving van de inspreker dan nog echt het initiatief van de burger is waar het thuis hoort of dat daar ook een risico in zit.

De heer Schaddelee spreekt zijn waardering uit voor het initiatief. Spreker sluit zich aan bij de opmerking van het CDA. De vraag is hoe nu wordt voorkomen dat het politieke commitment met een dergelijke groep zo groot wordt, dat de rol in de knel komt. Indien de Staten het initiatief overnemen dan komt er een G1000 provincie Utrecht die door de Staten is geïnitieerd. Er komt een moment dat er een prijskaartje aan komt te hangen en er afwegingen moeten worden gemaakt. De vraag is hoe kan worden voorkomen dat de Staten bijna geen nee meer kunnen zeggen tegen iets dat door 1000 mensen in de provincie is bedacht.

De heer Hoefnagels spreekt zijn waardering uit voor de zoektocht naar nieuwe initiatieven. Dat kan in alle mogelijke vormen. Zo heeft de Stad Utrecht bv. de Stadsgesprekken gevoerd. Geïnformeerd wordt hoe tegen deze Stadsgesprekken wordt aangekeken in relatie tot het G1000 initiatief.

De heer Nugteren sluit zich aan bij de woorden over de presentatie. Voorts is er al een paar algemene opmerkingen gemaakt, waarbij GroenLinks zich aansluit. Spreker heeft van de heer Van Reijbrouck begrepen dat een van de problemen die zich hierbij voordeed de reikwijdte is van de agenda die wordt besproken. Spreker kan zich voorstellen dat op een bijeenkomst snel allerlei onderwerpen aan de orde komen, waarvan een deel bv. helemaal niet in de gemeentelijke context besproken kunnen worden. Geïnformeerd wordt hoe daarmee wordt omgegaan.

Mevrouw Verbeij spreekt haar waardering uit voor het initiatief. Er zijn al veel opmerkingen gemaakt, waarbij de PvdA zich aansluit. Geïnformeerd wordt hoe de borging op lange termijn wordt gezien. Overigens is spreekster benieuwd wat er als meest hot item in Amersfoort naar voren is gekomen.

De heer Lutfula spreekt zijn waardering uit voor het basisidee van het experiment om de burger er meer bij te betrekken. Spreker vraagt zich echter af hoe in de praktijk met een dergelijk experiment wordt omgegaan, in de zin of er een verschil is tussen grote- en kleine gemeenten. Voorts wordt geïnformeerd of onderzocht is wat het gaat kosten.

De heer Dercksen spreekt zijn waardering uit voor het initiatief. Daar waar de burgers een stem kunnen krijgen, is elke stem meegenomen. Indien hij echter naar de foto van de deelnemers aan de G1000 in Amersfoort kijkt, vraagt hij zich wel af in hoeverre dit een representatieve afspiegeling is van de Amersfoortse bevolking. Voorts informeert spreker of bij de G1000 ook het idee leeft om wat te doen met referenda. In de visie van de PVV is dat een goed middel om betrokkenheid van de burgers te vergroten en de apathie voor de politiek weg te nemen. Tot slot sluit spreker zich aan bij de vraag welke onderwerpen naar voren zijn gekomen in Amersfoort.

Mevrouw Vlam sluit zich aan bij de woorden over de presentatie. Er zijn al veel vragen gesteld. Spreekster vraagt zich af of richting diegenen die ideeën hebben niet teveel verwachtingen zijn gewekt, dat een en ander snel kan worden gerealiseerd. Een klacht, die de politiek vaak hoort, is dat het allemaal zo lang duurt. Dat heeft echter te maken met processen die moeten worden doorlopen in het kader van de zorgvuldigheid, w.o. de inspraakprocedure.

De heer Van Dijk zet uiteen dat aan het eind van de dag een agora is gecreëerd, waarbij van elke tafel (60) één voorstel is gepresenteerd. Via stemming zijn daaruit tien voorstellen als meest interessante ideeën gekozen. Daarbij is aan de deelnemers de vraag gesteld of zij die tien niet ook zelf zouden moeten gaan realiseren. Dat is de aanleiding geweest voor het vervolgetraject. In die tien ideeën zaten feitelijk drie hoofdthema's verborgen:

1. participatie
2. oplossingen op wijkniveau
3. duurzame vergroening

Deze thema's zijn verder uitgewerkt. Tot zover over de resultaten van de dag en de manier waarop de thema's tot stand zijn gekomen.

De heer Van Wikselaar merkt op dat de tien onderwerpen op de site staan met daarbij een presentatie. In de verdere uitwerking moeten daar zaken uitkomen die ook hun politieke context moeten krijgen. De vraag is hoe dat wordt geborgd.

De heer Van Dijk antwoordt dat er nu in die richting niets is geborgd, omdat dit een initiatief betreft dat niet op de politiek leunt. Het is een initiatief van burgers voor burgers. De politiek en ambtenaren zijn daarbij als gast uitgenodigd.

Aan het begin van de dag zijn drie vragen gesteld:

1. Wat vind je als burger belangrijk?
2. Wat moet daarvoor gebeuren?
3. Wat ga je daar als burger zelf aan doen?

Op het moment dat er hulp nodig is bij het realiseren, wordt bekeken welke middelen kunnen worden gemobiliseerd; een van de middelen is de overheid. Dat is de gedachtegang en het vernieuwende aspect, naast de poging om deze aanpak te institutionaliseren.

De context van de dag heeft derhalve niet in het teken gestaan van in hoeverre de gemeente zover kan worden gekregen dat zij doet wat de burgers willen.

Na die dag gaven ambtenaren aan in hun vrije tijd te willen deelnemen, omdat zij zich vrij wilden voelen om vanuit de eigen betrokkenheid als burger van Amersfoort hieraan een bijdrage te leveren, maar tegelijkertijd als intendant te willen optreden richting het ambtelijk apparaat. Er lopen nu vanuit die groepen allerlei lijntjes zowel politiek als ambtelijk om, op het moment dat er hulpmiddelen nodig zijn, die te mobiliseren. Dat laat de aanwezige politici volledig vrij in het omgaan met de resultaten. Zij zullen hooguit bij de volgende verkiezingscampagne bevroegd worden door deelnemers aan de G1000. Dat is onderdeel van het normale politieke proces, maar dus niet een commitment vooraf om met die resultaten iets te doen.

De term institutionaliseren roept verwarring op, omdat thans sprake is van het tijdperk van de 'doe-democratie'. De overheid is op het gebied van participatie en participatiebevordering druk. Spreker wil daar verre van blijven, omdat burgers ook zonder die bestuurlijke drukte uitstekend in staat zijn om zelf hun participatie te regelen, die te doseren en daaraan vorm te geven. Het lukt de burger echter niet om in te dringen in het systeem van het democratische instituut dat de democratische participatie regelt. De democratische participatieruimte, die de burger in dat instituut heeft gecreëerd, gaat niet verder dan dat de stem van de burger moet worden gedelegeerd aan de gekozen volksvertegenwoordiging. De burger is afhankelijk van de partijpolitieke organisaties. Die bestrijken op dit moment nog een miniem deel van de Nederlandse gemeenschap, hetgeen betekent dat de gemiddelde burger zijn ei niet kwijt kan of hij moet dat doen in een door een bestuurder geregisseerd proces.

Ter zake van het institutionaliseren, wordt voorgestaan in het democratische systeem, naast de representatie, ruimte te creëren voor dialoog, i.c. echte participatie van de burger. Daarmee kan verder worden gegaan dan thans in Amersfoort het geval is. In Amersfoort is G1000 gestopt met het kiezen uit de voorstellen die de gemeenschap het belangrijkste vond. De vraag is hoe dat proces in de toekomst dusdanig kan worden georganiseerd, dat uitspraken van betekenis in de debatarena worden gedaan zonder dat ruimte wordt weggenomen van de politieke partijen. Daar is onderzoek voor nodig. Voorgestaan wordt daarmee te experimenteren in de vorm van een pilot. De term institutionaliseren slaat in dit geval dus op het creëren van ruimte/bewegingsvrijheid.

Mevrouw Maasdam memoreert dat werd aangegeven dat het initiatief ook van de gemeenteraad zou kunnen komen. De vraag is of het in dat geval dan niet net verkeerdt om wordt opgepakt, waardoor sprake is van dat gevreesde verwachtingenpatroon.

De heer Van Dijk onderschrijft dat een gemeenteraad zich, sterker dan als dit door de gemeenschap wordt gedaan, committeert als zij het initiatief neemt voor een G1000. De gemeenteraad in Uden heeft unaniem besloten dit te gaan doen. Mogelijk heeft de raad zich hiermee een probleem op de hals gehaald. Het zou echter ook zo kunnen zijn dat de raad van Uden blij is richtinggevende uitspraken te krijgen van haar burgers, waaraan de politieke partijen vervolgens invulling kunnen geven. Van belang is een onderscheid te maken tussen

richtinggevende uitspraken en concreet te realiseren voorstellen. Indien dat onderscheid helder wordt gehanteerd, dan blijken er voor de richtinggevende uitspraken veelal vanuit het politieke spectrum een keur aan oplossingsmogelijkheden beschikbaar te zijn. Indien een politieke partij zich vervolgens richt op de oplossingen voor de richtinggevende uitspraken, is de legitimiteit weer gewonnen. Dit is een onderwerp dat de G1000 de komende 2 jaar wil uitwerken en het streven is de resultaten te presenteren op een VNG-congres.

Hetgeen spreker naar voren heeft gebracht ter zake van het commitment van de gemeenteraad, geldt ook voor de Staten.

Het cruciale onderscheid tussen de aanpak van de G1000 en de Stadsgesprekken, is dat de G1000 het gemeentebestuur en de politiek voorbij de usual suspects helpt. In Amersfoort namen meer dan 50% Amersfoorters deel die tot op dat moment nog op geen enkele manier betrokken waren bij de gemeenschap in de zin van vrijwilligerswerk, politiek, maatschappelijk actief of anderszins. Daar is onderzoek naar gedaan. Dit betekent dat met de G1000 succesvol een hele nieuwe groep Amersfoorters is aangeboord.

De heer Hoefnagels merkt op dat uit politiek oogpunt in de Stadsgesprekken wel de juiste onderwerpen werden besproken, omdat die op dat moment actueel waren. De vraag is of er geen combinatie mogelijk is.

De heer Van Dijk antwoordt dat elke vorm denkbaar is. Op basis van ervaring wordt van belang geacht, dat:

1. met gelote burgers wordt gewerkt, dus dat iedereen een gelijke kans heeft om deel te nemen;
2. het hele systeem in de zaal aanwezig is (burgers, werkgevers, politiek, overheid);
3. de groep de gelegenheid krijgt om zelf de agenda te bepalen.

Met betrekking tot de vraag over de breedte van de agenda, antwoordt spreker dat daarvan geen last werd ondervonden. Iedereen kwam met zijn eigen agenda binnen. De groep deelnemers aan de G1000 Amersfoort heeft aan het begin van de dag zelf de hoofdagenda bepaald. De diversiteit, waarvan aan het begin van de dag sprake was, is door de groep zelf teruggebracht tot de essentie. Die aanpak wijkt af van hetgeen David van Reijbrouck heeft gedaan.

Desgevraagd door de heer Nugteren, antwoordt spreker dat gebleken is dat een groep zelforganiserend vermogen heeft. Als er vrijuit, zonder procedure, inhoud kan worden uitgewisseld en de bereidheid er is om naar elkaar te luisteren blijken groepen van meer dan zeven mensen statistisch betere keuzes te maken dan een willekeurige expert. Daarmee is niet gezegd dat er alleen maar uitspraken uitkomen die de groep zelf kan realiseren. Maar op een of andere manier ziet de groep voor zichzelf wel een perspectief om er met gebruikmaking van middelen binnen de gemeenschap energie in te steken. Dat is een opvallend fenomeen, dat in de visie van spreker de moeite waard is om te onderzoeken.

Met betrekking tot de vraag over de borging op de lange termijn, merkt spreker op dat de initiatiefnemers van de G1000 zich niet bezighouden met de uitkomsten; dat is aan de deelnemers zelf. Wat de organisatoren doen na de bijeenkomst is deelnemers aan elkaar te koppelen, waardoor er een zelfsturend systeem ontstaat. Vanuit tien groepen zitten vertegenwoordigers in een regiegroep, die regelmatig bij elkaar komt en zorgt voor de interne- en externe communicatie. Het is aan de daadkracht van de groepen zelf in hoeverre zij in staat zijn om resultaten te realiseren. Overigens is dat wel een punt van aandacht, omdat dit op stedelijk niveau niet blijkt mee te vallen. Op grond hiervan komt er binnenkort, verspreid over een aantal avonden, een vervolg G1000 op wijkniveau. In het kader van het experiment wijkgericht werken zal worden onderzocht hoe een samenspel tussen de gemeente en de burgers kan worden gecreëerd, waardoor de daadkracht, slagkracht van de burgers groter wordt zonder dat daarmee de manoeuvreerruimte van de politiek wordt aangetast.

Amersfoort heeft 14 wijken. Als het eerste experiment lukt, is het de bedoeling op die weg door te gaan en op wijkniveau een pilot te ontwikkelen.

De praktijk kan allerlei vormen aannemen. De G1000 bijeenkomst in Amersfoort vertegenwoordigde een waarde van € 2 ton maar dankzij de bijdrage van veel mensen, bedrijven en organisaties kon worden volstaan met een contante uitgave van € 24.000. De G1000 op wijkniveau beperkt zich tot een veel kleinere begroting; enerzijds vanwege meer vrijwilligerswerk, maar anderzijds omdat het ook minder massaal is. Als de financiën het niet toelaten is het overigens in algemene zin mogelijk om de methodiek, al naar gelang het doel, in verschillende schaalgroottes toe te passen.

Een representatieve groep Amersfoorters heeft een uitnodiging ontvangen voor de G1000. Er is open geloot uit het kiesregister. Iedereen had derhalve een gelijke kans om deel te nemen. Een burger kan zijn democratische rechten op twee manieren uitoefenen, t.w. via delegatie en via participatie. Hoe delegatie werkt, is bekend; bij participatie gaat de burger er zelf over. Naast het feit dat de G1000 een nieuw fenomeen is, is het zo dat stedelijke thema's voor een andere groep aansprekend zijn dan wijkthema's. De culturele diversiteit van deelname aan de G1000 op wijkniveau zal naar verwachting een hele andere zijn dan de deelname aan de G1000 Amersfoort. De deelnemers aan G1000 Amersfoort vertegenwoordigden overigens alle mogelijke netwerken in Amersfoort. Er ontstaat een compleet nieuw weefsel in de stad, dat een enorme bijdrage levert aan de veerkracht van de gemeenschap.

Binnen het instituut van de debatarena is het referendum een item waarover veel is gesproken. David van Reijbrouck stelt dat in een referendum uitkomsten worden verkregen van mensen die mogelijk niet hebben nagedacht over hun standpunt. Spreker onderschrijft die stelling. Als de dialoog wordt toegepast, nuanceren mensen hun eigen belang. Er gaat een groter belang spelen, t.w. het belang van de groep. In alle processen die spreker begeleidt, maakt hij gebruik van dat mechanisme.

Op de website zijn alle uitspraken van de zestig tafels in detail terug te vinden; dit geldt eveneens voor de tien onderwerpen waarmee wordt doorgewerkt.

Met betrekking tot de vraag wat realiseerbaar is en wat de verwachtingen zijn, antwoordt spreker dit niet te weten. Hij weet dat er enthousiast aan wordt gewerkt.

Eén, door de deelnemers zelf geïnitieerd, resultaat is bekend, t.w. de G1000 op wijkniveau. In algemene zin is wel een punt van zorg of niet iets meer faciliteiten moeten worden geboden om mogelijk te maken dat zaken, die de gemeenschap belangrijk vindt, ook gerealiseerd kunnen worden.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Vlam, licht spreker toe, dat er veel enthousiasme en energie is gestoken in de organisatie van de G1000 Amersfoort; 260 vrijwilligers hebben ca. 4 maanden hard gewerkt om 600 andere burgers met elkaar in gesprek te brengen, hen geholpen om over hun aanvankelijke vijandsbeelden heen te stappen, tot de ontdekking te komen dat Amersfoort als gemeenschap echt iets voorstelt en dat het de moeite waard is om daar energie in te steken. Het resultaat van die dag is, dat de deelnemers zich weer burger van Amersfoort voelden en de indruk hadden dat sprake was van echte democratie, waaraan zij graag hun steun voor het vervolg willen geven. Dat nemen deze deelnemers mee naar huis en steken dat ook weer in hun eigen omgeving. Het wordt nu verder aan de gemeenschap overgelaten om te laten zien wat zij met hun uitspraken doen.

Gedeputeerde Pennarts merkt tot slot op dat dit onderwerp bewust zonder stukken of voorstellen aan de commissie is gepresenteerd. Het doel was de Staten kennis te laten nemen van een initiatief zoals G1000 en de Staten de gelegenheid te bieden voor hun eigen beeldvorming vragen te stellen. Zij gaat er vanuit dat, als de Staten een vervolg gewenst achten, haar daartoe te zijner tijd een verzoek zal bereiken.

De voorzitter bedankt de heer Van Dijk voor zijn komst en toelichting. Hierna sluit zij de bespreking over dit onderwerp af.

9. Kompas 2020

De heer Peters merkt, mede namens de heer De Kruijf, afgevaardigden van de Staten in het IPO, op heden graag te vernemen wat zij namens PS Utrecht ter zake van het voorliggende document in moeten brengen in de Algemene Vergadering van het IPO op 30 september a.s. Aan de griffie wordt verzocht van hetgeen thans naar voren wordt gebracht een korte compilatie te verstrekken. Overigens merkt spreker op dat in zijn visie het stadium, dat 12 provincies met ca 10 fracties, straks allemaal ‘schieten’ op het document al is gepasseerd.

Mevrouw Boelhouwer deelt mede dat GroenLinks zich aansluit bij de conclusie van voorgaande spreker. Er zijn zoveel provincies met zoveel verschillende fracties, dat er in de visie van GroenLinks niet al teveel tijd meer zou moeten worden ingestoken. Wat voorligt, is het en daar is ook heel weinig op tegen.

Desgevraagd door de heer Lutfula, licht de voorzitter toe, dat dit document wordt behandeld in de ALV van het IPO op 30 september a.s. De commissie heeft vandaag de gelegenheid de delegatie namens de Staten in het IPO, de heren Peters en De Kruijf, aan te geven welke punten zij namens PS Utrecht ingebracht willen zien in de AV van het IPO.

De heer Dercksen deelt mede dat de PVV eraan hecht mee te geven het Kompas een waardeloos politiek document te vinden en op het standpunt te staan dat het IPO daarvoor ook niet is bedoeld.

De PVV heeft het document beoordeeld op basis van de vraag wat de burger daar uiteindelijk aan heeft en is, na lezing, tot de conclusie gekomen dat die er niets aan heeft.

Naast de opsomming van kerntaken worden daaraan vervolgens eigenstandig taken toegevoegd. Zo blijkt Energie opeens een kerntaak te zijn, waarbij gesteld wordt dat er een forse transitie noodzakelijk is naar een decentrale opwekking van duurzame energie. In de visie van de PVV is dat een politiek statement, dat niet in een gremium als het IPO thuishoort. Een ander voorbeeld van een politiek statement is de opmerking, dat het draagvlak voor sec natuur beschermen is verdampt. De vraag is wie dat heeft besloten.

Wat de PVV betreft kan Kompas 2020 de prullenbak in.

De heer Hoefnagels deelt mede dat D66 dit niet zo hard wil stellen. D66 onderschrijft wel de opmerking van de PVV dat er een aantal politieke uitspraken in het document staat. Dat is overigens niet het geval als het gaan om Energie. Er is een landelijk Energieakkoord, waarbij de provincie een rol krijgt in de transitie; daarmee is er een deel van de politieke lading af. Voor D66 staan er met name zaken in het Bestuurlijk- en Cultureel deel, waarvan zij zich afvraagt of het nu op die manier moet worden geformuleerd. Het gaat ook om de wijze waarop alles straks wordt gelezen en wat de Staten hiermee gaan doen in de volgende statenperiode. Zo wordt bij Bestuur als zekerheid gesteld dat er nooit meer een opschaling komt. Dat is in de visie van D66 een uitspraak die niet op die manier in het voorliggende document zou moeten worden geformuleerd.

De heer Dercksen meent dat wel degelijk in politieke zin is besloten dat er geen provinciefusie meer komt, waarmee het niet meer politiek is.

De heer Hoefnagels citeert:”.. daarom hebben nationale blauwdrukken tot verandering in structuur en schaal in het verleden niet tot resultaat geleid en zullen dat in de toekomst ook niet doen.” Dat kan in de visie van D66 niet zo hard worden gesteld voor de toekomst.

De heer Dercksen informeert of het ook niet zo kan zijn dat, als alle huishoudens straks € 1000 meer voor energie moeten betalen, het Energieakkoord weer politiek wordt.

De heer Hoefnagels onderschrijft dat dit mogelijk is. Dat staat echter los van zijn opmerking. Voor het overige merkt spreker op dat de zaken die bij Cultuur staan niet door D66 worden gesteund.

D66 sluit zich echter aan bij de opmerking van GroenLinks dat er nu eenmaal 120 politieke partijen zijn die met het voorliggende document akkoord moeten gaan.

De heer Schaddelee deelt mede dat de ChristenUnie kennis heeft genomen van de inhoud van het voorliggende document en zich aansluit bij opmerkingen van voorgaande sprekers dat het op onderdelen interessant is, maar niet een document is dat geheel wordt onderschreven.

Mevrouw Maasdam deelt mede dat het CDA zich op hoofdlijnen aansluit bij voorgaande sprekers. Het CDA ziet het vooral als een basic document. Te zijner tijd moet worden bekeken hoe daar precies mee om wordt gegaan.

Overigens wordt geïnformeerd naar de status van het stuk.

De heer Peters antwoordt dat de status is dat het Bestuur van het IPO het document heeft vastgesteld, waarmee het ter vaststelling kan worden voorgelegd aan de ALV.

De heer Graafhuis kan zich voorstellen dat de afvaardiging van de Staten, in het kader van de definitieve vaststelling van het document in de ALV op 30 september a.s., willen weten hoe dit elders is besproken. Op grond hiervan stelt hij voor zijn collega griffiers te verzoeken hem een samenvatting van het resultaat van de bespreking binnen hun Staten toe te sturen. Op basis daarvan zal hij een overzicht maken, dat hij tijdig aan de afvaardiging namens de Staten zal doen toekomen.

De voorzitter stelt vast dat de commissie zich in deze werkwijze kan vinden.

Mevrouw Vlam merkt op dat het voorliggende document duidelijk laat zien hoe divers de twaalf provincies in Nederland zijn. Het is een stuk geworden waar van alles iets in zit, zodat er voor een ieder iets herkenbaars in staat om tot een totale gemeenschappelijke deler te komen.

De VVD is van mening dat het in de context moet worden gezien, dat het document grosso modo aangeeft waar de provincies voor staan en dat iedere provincie daaraan in het eigen beleid invulling geeft.

De VVD staat overigens op het standpunt, dat het IPO wellicht beter meer tijd aan andere zaken had kunnen besteden.

De heer Lutfula deelt mede dat de SP op het standpunt staat dat het voorliggende document niet veel toevoegt en daarmee weinig nut heeft voor de provincies. Wat de SP betreft hoeft het document niet.

De heer De Kruijff memoreert dat het de bedoeling was om in het kader van opkomstbevordering namens de provincies enige helderheid te verschaffen over (bijna) feiten. De PvdA waardeert die poging.

Als afgevaardigde namens de Staten is het spreker wel duidelijk geworden dat dit niet helemaal is gelukt en er geen document komt waarvan velen enthousiast worden.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

11. Belevingsonderzoek Statenleden

De heer De Kruijf memoreert te hebben voorgesteld dit onderwerp te agenderen, omdat het over meer gaat dan het belevingsonderzoek. Het lijkt hem goed om richting anderen te laten weten wat er zoal wordt besproken en wat de inbreng van de Staten vervolgens is.

Als het specifiek om het belevingsonderzoek gaat, was de bedoeling om de Staten kennis te laten nemen van het document in de zin dat het wellicht interessant is om te weten wat collegae statenleden in den lande vinden van hun eigen werk. Voorts zou het document goed kunnen worden gebruikt in de opmaat naar de verkiezingen in de zin dat kandidaat statenleden kunnen lezen wat men van het statenwerk vindt. Overigens moet hierbij worden opgemerkt dat de cijfers van Utrecht in dit onderzoek niet representatief zijn maar desondanks wel zeer informatief; landelijk gezien zijn de cijfers echter wel representatief. Op grond hiervan kan aan mensen derhalve een goed beeld worden geschetst. Bovendien staat er ook voor wat betreft Utrecht een aantal punten in, waarbij de vraag kan worden gesteld of hiernaar niet een keer moet worden gekeken; wellicht zou het een onderdeel kunnen zijn van een Overdrachtsdocument naar de volgende Staten om te bezien of mogelijk aanpassingen kunnen worden aanbracht in de manier waarop het werk samen wordt gedaan.

De heer Germs merkt op dat slechts 15 statenleden hebben deelgenomen aan het belevingsonderzoek. De VVD is van mening dat een valse start is gemaakt, doordat de log ins openbaar zijn gemaakt; hierdoor hebben vele collegae statenleden niet aan het onderzoek meegedaan. De VVD betreurt deze valse start, omdat het onderzoek daarmee ook weinig representatief is voor Utrecht.

Vanwege de representativiteit (opkomst 34%), acht de VVD het moeilijk om daaruit voor een volgende periode conclusies te trekken. De VVD is daar derhalve geen voorstander van en heeft overigens ook geen behoefte om het onderzoek over te doen.

De heer Dercksen is in algemene zin van mening dat een ieder zelf iets moet maken van iedere job. Daarbij moet de grootte van een fractie echter worden meegewogen. Spreker hecht eraan op te merken dat de PVV de gesprekken met ambtenaren altijd als positief en waardevol heeft ervaren. De PVV pleit er dan ook voor daaraan een vervolg te geven.

De heer Lutfula merkt op dat de SP de gedachte achter het belevingsonderzoek positief acht, vooral als daaruit een aantal concrete punten naar voren komt om over na te denken. De SP betreurt echter de lage representativiteit, omdat dit het beeld ook weer in negatieve zin beïnvloedt. De SP ziet de aandachtspunten, verwoord in het memo van de griffie, als een resultaat en pleit ervoor daar iets mee te doen. Voorgesteld wordt deze te bespreken om vast te stellen of op basis daarvan de behoefte bestaat om maatregelen te treffen.

Mevrouw Boelhauer merkt op dat het onderzoek over de beleving gaat en daarmee derhalve nogal subjectief is. GroenLinks vindt een aantal vragen in het memo van de griffie interessant. Het lijkt GroenLinks een goed idee om dat te bespreken. Voorgesteld wordt de vragen aan de individuele statenleden toe te sturen en hen vrij te laten of zij die al dan niet willen beantwoorden.

De heer Hoefnagels merkt op dat D66 het memo van de griffie binnen de fractie heeft besproken. In Utrecht is sprake van heel weinig reistijd; dit weegt in de visie van D66 mee in de tijd, dat aan het statenwerk wordt besteed. Ten aanzien van het plezier in de aard van de vraagstukken waarop Utrecht vrij laag scoort, kan D66 zich voorstellen dat de beantwoording is beïnvloed door het feit dat mensen zich kandidaat hebben gesteld om zich op bepaalde

onderwerpen te storten die in deze statenperiode buiten beeld zijn gebleven vanwege de focus op de kerntaken. D66 vindt overigens de dossieropbouw voor de griffie een belangrijk punt.

De heer Schaddelee merkt naar aanleiding van het memo van de griffie met de aandachtspunten op de lage waardering voor de griffie opvallend te vinden. De ChristenUnie herkent zich daarin niet. Ook ten aanzien van het plezier in de aard van de vraagstukken scoort Utrecht laag. Daarin zit een uitdaging om de vraag te stellen hoe dat precies zit. De ChristenUnie sluit zich in deze aan bij de opmerking van de PVV, dat iemand plezier vooral zelf maakt.

Tot slot vestigt spreker de aandacht op de brief van een statenlid uit Overijssel over de beloning. De ChristenUnie vraagt zich af of dat vanuit Utrecht om een vervolgactie vraagt. Spreker kan zich voorstellen dat dit vanuit Utrecht al dan niet wordt ondersteund. Wat de ChristenUnie betreft, lijkt het een goede suggestie om de beloning een keer ergens te adresseren. De vraag is echter of het zin heeft om dit via de eigen partijpolitieke lijn te doen of dat het wellicht meer op de weg van het IPO ligt.

De heer Nugteren steunt de laatste suggestie, maar memoreert dat het IPO ca. 4 jaar geleden haar uiterste best heeft gedaan om de oorspronkelijke toezeggingen te laten nakomen. Dat heeft slechts geleid tot een kleine fractievoorzitterschaptoelage. De politieke stemming op dit onderwerp is derhalve niet zo groot is maar het is altijd de moeite waar om ermee door te gaan.

De heer Buiting begrijpt de opmerkingen over de representativiteit. Er zijn echter wel wat signalen afgegeven over de beleving, op grond waarvan spreker van mening is, dat de Staten zich wel moeten beraden over de zinvolheid van het werk. In dat kader kan spreker zich, in navolging van de werkgroep Balemans, voorstellen dat op enig moment met elkaar wordt besproken of aan het statenwerk elementen zijn toe te voegen waardoor het prettiger en zinvoller wordt. Persoonlijk vindt spreker bijvoorbeeld zijn werk in de Subcommissie en in gemeenschappelijke trajecten met ambtenaren en een wat bredere vertegenwoordiging van de Staten een van de leukere dingen van het statenwerk, omdat daar nog een stuk ontwikkeling in zit. Wellicht dat in de provincie Utrecht in de toekomst iets meer aan de voorkant gebruik kan maken van de denkkraft van de Staten.

De voorzitter memoreert dat op 8 december a.s. een extra BEM-vergadering plaatsvindt over het Overdrachtsdocument. Wellicht is dat een goed moment om hierover op basis van een document nader van gedachten te wisselen.

De heer Peters is er geen voorstander van de discussie te voeren over maatregelen op basis van niet representatieve cijfers. Hij pleit derhalve voor een vervolgonderzoek.

De voorzitter kan zich voorstellen dat een vervolgonderzoek wordt uitgezet en op 8 december a.s. het resultaat aan de commissie wordt voorgelegd in de vorm van een voorzet.

De heer Lutfula acht een vervolgonderzoek niet nodig. Het memo van de griffie bevat al een zevental concrete aandachtspunten. Hij stelt voor dat de griffie deze met iedere fractie afzonderlijk bespreekt.

De heer Graafhuis deelt mede, dat de griffie zich in dit voorstel kan vinden. Aldus wordt besloten

De voorzitter rondt de bespreking van dit onderwerp af.

12. Presentatie reorganisatie

De heer Goedhart informeert de commissie aan de hand van een presentatie over de stand van zaken met betrekking tot de reorganisatie.

13. Statenbrieven en ingekomen stukken die ter informatie worden aangeboden

13.1. Statenbrief Bestuurlijke ontwikkelingen in de regio's

13.2 Statenbrief gebruik dienstauto's

13.3 Memo GS van gedeputeerde Van Lunteren Uitstel onderwerp woningbouw van GS onderzoeksplan 2014-09-19

13.4 Memo GS CvdK beantwoording nadere vragen n.a.v. Uitvoeringsplan IBT 2014

13.5 Randstedelijke Rekenkamer vastgestelde begroting 2015

13.6 Memo GS gedeputeerde Van Lunteren effecten meicirculaire provinciefonds 2014

13.7 Statenbrief herbenoeming leden en plaatsvervangend voorzitter Awb-adviescommissie

13.8 Statenbrief Waarstaatjeprovincie.nl

14. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering, onder dankzegging van ieders komst en inbreng.